СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 146. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 25 червня 1935. — VOL. XLIII. No. 146. Jersey City, N. J., Tuesday, June 25, 1935. THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКА СИСТЕМА РОБІТНИЧОГО ПИТАННЯ

ВАШИНГТОН.—В департаменті праці починають формувати „американську робітничу політику". В річному звіті департаменту сказано, що це не є програма уряду, але програма акції, яку укладають заходами уряду й вислідом праці та життя робітників. Уряд пробує лише підтримувати ті форми, які самі природно приходять. Ця програма вже тепер представляється так: 1) Уряд укладає мінімальну нагороду за працю, щоб робітник міг вижити. 2) Уряд працює над тим, щоб мирно через переговори поладнати спори, замісць допускати до безупинних страйків. 3) Треба плянувати відповідне законодавство, щоб обі сторони, отже підприємців і робітників, звести разом. 4) Уряд заохочує творення робітничих організацій для забезпечення тревалости і якоїсь певности робітничого руху: Зорганізоване робітництво є частиною громадянства і причиняється до вироблення політичної й економічної думки та до поширення культурного життя нації. 5) Робітництво повинно мати вплив на політику держави. 6) Уряд змагає до цього, щоб між робітництвом і підприємцями уложилися взаємини так, щоби з цього виходила користь для суспільности. Коли робітники будуть мати свої права, тоді можна буде уложити і якісь засади про обовязки зорганізованого робітництва. Між робітництвом самим вирине якась дисципліна, як підстава для професійних кодексів етеки модерної суспільности. Для приспішення уложення такої системи секретарка праці, мисс Перкінс, пропонує злучити деякі бюра з департаменту праці з бюрами інших секретаріятів, головно з прилюдною службою здоровля.

ПОЛІЦІЙНИЙ НАПАД НА КРИЇВКУ БАНДИТІВ.

МАВНТЕН ВЮ (Ню Джерзі). — В неділю рано поліція виконала наступ на криївку бандитів в одній хаті недалеко звідси. Арештували 9 членів шайки, що їх підозрівають у виконанні ріжних грабункових нападів минулого року, між іншими в нападі на панцирний автомобіль Рубел Айс Компанії в Бруклині, коли то бандити захопили 427,000 долярів. В криївці знайшли цілий арсенал ґранат, револьверів, крісів, слізних бомб і т. п. зброї.

ПЕРЕСИЛАЮТЬ ФОТОҐРАФІЧНІ ЗНИМКИ ТЕЛЕФОНОМ.

НЮ ЙОРК. — Після покінчення недільної гри в бейзбол дружини „Алябама" в Олбані, Н. Й., переслано фотоґрафічну знимку цеї дружини до нюйорських ґазет телефоном упродовж 12 мінут. Фотоґрафії не пересилано самими світлами, а звуком. Ротаційний циліндер, на якому положено фотоґрафію, почав обертатись і видавав якісь голоси. Ті голоси переловили на другому кінці телефону при помочі звичайної слухавки в Ню Йорку і вони робили відтиски, що точно відбили на папері тусаму фотоґрафію, що її надали в Олбані.

ВАТИКАН ЗА КАҐЛИНА.

НЮ ЙОРК. — Минулої суботи гостро скритикували о. Карла Каґлина, католицького священика з Дітройт, знавці канонічного права в Ню Йорку за його політичні промови через радіо і на великих вічах, що він їх уладжує по цілому краю. Доктор католицького канонічного закону, о. Едвард Дарґін з епархії кардинала Гейза, заявив отверто, що о. Каґлин поломив засади церковного права і повинен бути виключений з церкви. В неділю прийшла з Ватикану телеґрама, в якій сказано: „Діяльність о. Каґлина і його промови це чисто американські місцеві справи. Досі він не зломив ніякого закону церкви". Представник Ватикану сказав також, що сам папа пильно слідкує за діяльністю Каґлина.

ЖІНКИ ПРИЗНАЮТЬ РІВНІ ПРАВА МУЖЧИНАМ.

АТЛАНТИК СИТІ. — На недільній обласній конференції провідниць Національної Жіночої Партії перейшла резолюція за признання рівного права мужчинам на випадок зломання слова для подружа. Мужчини мали би право домагатися від дівчат грошевого відшкодування, коли який стейт таке право признає дівчатам, чи жінкам узагалі. Зрештою резолюція домагається для обох полів рівної заплати за такусаму працю, однакову нагоду до заняття, однакові права для посідання маєтку, однакового права до кари за злочини, однакового права до дітей.

КАМПАНІЯ ЗА ДЕПОРТУВАННЯ УСІХ ЧУЖИНЦІВ.

ВАШИНҐТОН.—Конґресмен Дайс дістав 50,000 листів і телеґрам, щоб розпочати працю над новим законом, на підставі якого можнаб депортувати з Америки 6 міліонів чужинців для облекшення безробіття. Тоді можнаб створити — думає конґресмен — патріотичну орґанізацію „Американців" з відділами в кожному стейті для кампанії. Дайс думає, що в Америці є 16 з половиною міліона чужинців, а з них більше ніж 7 міліонів іще не стали горожанами.

На протязі кількох останніх днів відділи прислали велике число грамот до виміни. Тимсамим число членів старого роду обезпечення зменшується з кожним днем, так, що вже тепер можна ствердити, що з кінцем червня малохто останеться в старім роді обезпечення. Отже припильнуйте, щоб ви часом не осталися в тім старім роді обезпечення!

ПРОДОВЖУЮТЬ КОРАБЛІ.

Відома Фірма Гапаґ продовжила недавно свої чотири трансатлянтійські велитні, а саме кораблі Гамбурґ, Альберт Баллін, Дойчлянд та Ню Йорк. Збудували їх перед 10 роками. Вже 1930 р. збільшили їх потужність з 15 тисяч коней на 28 тисяч коней при скорості 16 до 19 вузлів, вимінюючи їхні турбіни. У пробних басейнах у Гамбурґу ствердили дальше, що при тій самій потужності можна буде їхати значно скорше або зменшити потужність при тій самій скорості, якщо кораблі продовжити. Отже в доках розібрали переди кораблів і домонтували нові переди, що є 12 метрів довші від попередніх.

ПОХОРОНИ ЛІТАКАМИ.

Буддійська секта в індійському місті Ранґун уживає при похоронах найшвидшого засобу комунікації — літаків. Коле недавно помер священик тої секти, поклали забальсамоване його тіло на літак, що окружив з домовиною сім разів славну святиню у Све-Даґон. З того приводу повстала серед вірних суперечка: одні твердять, що така подорож покійного це богохульство, другі, що це найбільша пошана, коли користуватись наймодернішими технічними здобутками. На кожний випадок можна твердити, що індійські буддійці вже випередили Европейців, які напевно колись уживатимуть літаків для похоронів.

ВИГИНУЛИ ВІВЦІ.

Наслідком студені та снігів згинули на Гуцульщині на полонині Зброди 150 овець.

НЕБІЖКА ОЖИЛА.

В селі Паментово, тухольського повіту, хорувала жінка одного господаря, а врешті перестала давати знаки життя. Родина поклала її в домовину і почала ладитись до похорону. Одночасно приготовляли приняття для гостей. Як страшенно зжахнувся один з домівників, коли ввійшов до кімнати, де знаходилася небіжка, і побачив, що вона сидить і плаче. Сказала, що вона почувається добре та є зовсім здорова.

ТАЄМНЕ ВБИВСТВО.

У Велику Пятницю в полудне в селі Киверцях на Луччині доконано таємного вбивства. Вбито 50-літнього мешканця цього села, Гната Притулу, прозваного „монахом", за те, що був колись „послушником" Почаївської Лаври. Із середовища тодішніх почаївських монахів він виніс „русскій дух" і нехіть до всього українського, хоча сам був з походження Українець. Мабуть цей „русскій дух" був причиною того, що вбитий, де і чим міг, не пропускав нагоди шкодити Українцям. Щоби знищити кооперативу, заклав собі приватну крамницю; займався, як казали, наклепами й доносами, був на чиїхось послугах і не розставався з револьвером. У Киверцях кипіло: то хтось у ночі попсував напис на камяній таблиці з нагоди заснування нової церкви, то хтось підкидав протидержавні летючки, то врешті хтось такі летючки розклеював на дверях і т. ін. А наслідком цього були постійні арешти серед молоді. Чи відограв у цьому яку ролю вбитий і яку саме, годі сказати. Але мав він славу погану й немало особистих ворогів. І ось сталося. Притула згаданого дня вертався з лісу з ялинкою, щоби прикрасити хату на Великдень. Нести було тяжко то поклав на фіру, що трапилася йому по дорозі. Біля самого села нагнала його якась жінка (село на хуторах). Яка була зустріч, невідомо, але посипалися револьверові стріли з одного й з другого боку. Притула тікав до найближчої загороди. Тут жінка стрілом у голову поклала його на місці, забрала його револьвер і пішла в напрямі лісу. Вискочили навздогін два осадники, але перед дулами двох револьверів утекли. Жінка спокійно віддалялась. А, як кажуть, біля лісу, була якась друга жінка. У звязку з тією подією поліція перевела масовий трус у Киверцях і в сусідньому селі Жидичині. Кілька осіб арештовано.

СТРІЛЯЛИ ДО ВЧИТЕЛЯ.

В Мшаві коло Городка Ягайлонського ранено управителя тамошньої прилюдної школи, Казимира Гаґеля. Незнані напасники стрілили з засідки і ранили Гаґеля в лице.

ОРДЕР ЧЕРЕЗ ПОМИЛКУ.

З нагоди 60-ліття смерти композитора Бізета, яке знайде живий відгук у Франції, пригадують цікавий епізод з автором славної „Кармен". Премієру „Кармен" мусіли відложити, бо музика був поважно хорий. Бізе мав дістати відзначення „почесної леґії" з нагоди тієї вистави. Його приятелі лякались, що коли вистави не буде і відзначення не прийде, то це ще погіршить стан його здоровля. Пішли до міністра прохати, щоб він прискорив цю почесть. Міністер питається: „Хто це той Бізе?" — Славний мистець, автор ріжних цінних творів! „Наприклад яких?" — Передовсім „Арлєзіенки"! Міністер, що знав тільки цей твір Додета, до якого Бізе склав музику, думав про письменника і сказав: „Ах! „Арлєзіенка!" це чудовий твір! я читав його з приємністю! — І автор цього твору ще досі не нагороджений! Підіть скажіть йому, що він негайно дістане хрест почесної леґії!" Так міністер нагородив Бізета, переплутавши його з Додетом.

ОБІКРАЛИ ПОЛЬСЬКОГО ЕМІҐРАНТА.

В потягу до Констанци (Румунія) обікрали молодого польського еміґранта, що їхав до Палестини. Він попав у нервовий розтрій і вмлів. Лікар узяв його до себе. Виявилося, що виселенцеви вкрали, як він заснув, сорок фунтів стерлінґів, двацять тисяч леїв на румунську валюту, що становило ввесь його маєток.

ДВАЦЯТЬЛІТНЯ ДІВЧИНА ПОТРІЙНА ВБИВНИЦЯ ДІТЕЙ.

Коло Трієр, у селі Невель, заарештували дівчину Анну Шу. Підозрівали її в потрійному вбивстві своїх незаконних дітей. Її мама і три кревні заарештовані за співучасть у злочині. Приголомшена доказами вини, дівчина призналася, що перед 14 днями вроджену дитину кинула до гноївки. На дні гноївки, яку випорожнено, знайдено ще рештки іншої дитини. Кости давнішого походження стверджують, що вона мабуть позбулась і третьої дитини тим самим способом.

ВИНАРОДОВЛЮЮТЬ УКРАЇНУ ПІД СОВЄТАМИ

МОСКВА (Росія). — В Москві відбулося засідання президії центрального виконного комітету СССР, на якому секретар т. зв. меншинної ради, Хацкевич, зясував працю над „забезпеченням усім народам совєтського Союзу змоги розвитку своєї національної культури". Хацкевич зазначив, що на Україні виділено райони, де українське населення не творить абсолютної більшости. В такий спосіб утворено на Україні молдавську републику і 28 „меншостевих районів", виділених із загальної адміністрації. Між тими районами є 9 російських, 8 німецьких, 3 жидівські, 3 болгарські, 2 грецькі та один польський.

ЗА ОБРАЗУ ПАМЯТИ ПІЛСУДСЬКОГО.

НОВЕ СЕЛО (Галичина). — В городськім суді відбулася розправа проти о. Івана Яцишина з Терпилівки за провину, поповнену в той спосіб, що о. Яцишин нібито сказав при приготовленнях до поминального богослуження в церкві за померщого Пілсудського: „Не відправлю, бо він помер несповіданий, з молодих літ не сповідався і т. п.". Свідки не потвердили в цілости акту обвинувачення. Та це не перешкодило засудити о. Яцишина за поширювання неправдивих вістей на півтора року арешту без завішення кари та на триста злотих гривни. Оборонець заповів апеляцію, але ледви, чи вона що поможе.

ЗАВАЛИВСЯ ПОЛЬСЬКИЙ ПАВІЛЬОН.

БРЮСЕЛЬ (Бельґія). — Польський павільон на світовій виставі в Бруселі завалився, бо долівка не видержала тягару експонатів. Цей павільон збудував для Польщі польський ґенеральний консуль власним коштом, бо Польща не бажала взяти офіційної участи в виставі з причини ощадности.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ В ПРАЗЬКІЙ РАДІОСТАЦІЇ.

ПРАГА (Чехословаччина). — Дня 30-го травня передано з Праги з радіостації українську програму, якій прислухувалися між іншими й Українці в Галичині. Підчас програми виголошено про слявянську народню поезію реферат, у якім присвячено багато місця українським народнім звичаям при святкуванні весни. Реферат ілюстровано теж українськими піснями. Співав теж хоровий ансамбль, який звучав на радіо прегарно. Радіостація запросила цей хор іще на дальші виступи. Хором дириґувала п. Щуровська.

НАШЕ МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ РОЗРОСТАЄТЬСЯ.

СТАНИСЛАВІВ (Галичина). — Заходом Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Станиславові відбувся вечір европейської танкової музики з програмою досі незнаною, який випав надзвичайно успішно. Відограно твори французьких, чеських, російських і німецьких композиторів.

ЖАХЛИВІ ЯВИЩА НА ВОЛИНІ.

ЛУЦЬК (Волинь). — Невідомий молодий чоловік поклав стрілами з револьверу трупом о. Павла Пятаченка перед самим відходом до церкви на Службу Божу. Сталося це в селі Піддубцях на Луччині. Покійний був відомий зі своєї прихильности до українізації церковних відправ.

ОТТО ДІСТАВ АВСТРІЙСЬКЕ ГОРОЖАНСТВО.

ВІДЕНЬ. — Архикнязь Отто Габсбурґ одержав горожанство в Австрії, яке надало йому маленьке альпейське містечко Галь. Тим чином він уже матиме вільний вступ до Австрії. Отто стратив горожанство з хвилею, коли його батько, померший цісар Карло, зрікся австрійського престола.

ВИБИРАЄТЬСЯ ЗБИРАТИ В АМЕРИЦІ ГРОШІ.

АТЕНИ (Греція). — Заходить небезпека, що Греція готова знову стати монархією. Так каже бувший премієр Александер Папанастазію, що стоїть на чолі републиканського руху і вибирається до Злучених Держав, щоб зібрати між Греками, яких є в Америці пів міліона, фонди на піддержання републиканської пропаґанди в Греції.

НАРАДИ СВІТОВОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ.

ПАРИЖ. — Розпочалася нарада Міжнародньої Торговельної Палати. Приїхали промисловці й торговці з 48 країв, які заступають понад три міліони фірм. Кождого дня радитимуть яких 1,000 делеґатів. При кінці нарад проголосять приняті резолюції, які відноситимуться до справи заради безробіттю і світовій депресії.

ВЖЕ РАХУЮТЬСЯ З ВАРТІСТЮ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ.

МОСКВА. — З ріжних місцевостей доносять про три випадки смерти при науці спадання з літаків при помочі легкопадів. Влада зарядила у всіх тих випадках покарання тих, що допустили до таких траґічних випадків. Зачинають теж карати тих, що ґонять автомобілями і спричинюють через нерозважну їзду нещасливі випадки.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
[illegible]
З Канади належить посилати гроші [illegible]
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СВІЖИЙ ПОДУВ З ВАШИНГТОНУ

Останній тиждень приніс нам велику несподіванку. Президент Рузвелт [illegible] ви, які, [illegible] епохальні [illegible] теперішнім суспільним устроєм. [illegible] ці забезпечення на старість та [illegible] великанських [illegible].

Обидві [illegible] ворити чи писати про них не являється вже сьогодні для думаючої людини [illegible] соціальна конечність [illegible] волюційною дорогою, якщо не хочемо [illegible] проти таких реформ [illegible] переворотів.

Важко ще тепер [illegible] дві новости виглядатимуть у практиці, [illegible] буде з них користи для працюючого люду, що вже тепер угинається під податковим тягаром і стоїть перед тим, що лишається без усяких засобів до життя в часі, коли вже ніяк не можна дістати роботи не то через безробіття, але через старший вік.

Консервативні кола вже зачали підносити голоси, що Рузвелт „заганяється", що його „революційні" реформи обчислені на те, щоб забезпечити собі поновний вибір на президента, а далі, що гроші, які евентуально буде можна стягнути з великих маєтків, це буде тільки капля в морі величезних біліонів буджетових недоборів і державних довгів.

Ми певні, що проєкти Рузвелта не будуть на ділі „радикальними". Вони цілком певно не заспокоять потреби потребуючих мас. Але вони, якщо вдержаться, будуть щойно початком до дійсно радикальних реформ. І коли президент Рузвелт так думає, то за це належиться йому признання, що вміє глядіти в будучину.

Як тільки зачато організувати плянову допомогу безробітним, відразу піднеслися голоси з боку економістів і деяких суспільних діячів, що вже без такої допомоги більше Америка не обійдеться. Значиться, що як би ми ту допомогу не називали і звідки на неї не діставали фондів, факт [illegible] фактом, що треба мати якесь забезпечення для міліонів людей, що позбавлені праці або через хворобу чи старість не спосібні до праці. Певно, що в таких випадках повинна станути в пригоді асекурація. І певно, що вона далі буде існувати і далі нестиме поміч. Та показується, що й та поміч ще не є вистарчальна. Тому держава змушена ту поміч доповнювати. Пенсія на старість є тим самим доповненням. Якщо людина буде обезпечена, а крім того матиме запевнення одержання від держави на старости літ хоч той мінімум, який пропонують, то це всетаки облекшить людську журбу за старість, а тимсамим облекшить життя.

Е. Ляхович (Лондон).

ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

(3)

Безпосередні користи.

Що незадоволення Англії звертається раз у бік Росії, а другий раз у бік Німеччини, залежно від більшої небезпеки, з котрого боку грозить — [illegible] Зновуж Англія [illegible] офіційні круги застановлялись [illegible]

[illegible]

Вже ці користи залежатимуть в першій мірі від прихильности, з якою український нарід поставиться до британських інтересів. Вже була згадка вище, що Україна, в якій домінував вплив Німців, була би більше небажаним явищем ніж нинішній стан. Також дехто з Англійців побоюється, що Українці, відзискавши свою самостійність, можуть піти у відношенні до полудневої Азії тими самими шляхами, якими йшла Росія.

Англійці, і то навіть ті, які відносяться прихильно до української справи, хотіли би почути на ці і їм подібні питання виразну відповідь Українців. Але відповідь і опінію не одиниць, тільки загалу, груп, партій, організацій. Думати, що одиниці, без моральної підтримки широкого українського загалу, зможуть [illegible] для самих Англійців. Хто твердить [illegible] ключно власними силами [illegible] не може надіятися помочі від інших. Зновуж хто тої помочі надіється, мусить назвати за це виразну ціну.

Супроти цього, вичислені тут евентуальні користи, які виплинули би з існування української держави для Англії під наголовком „Політика Великої Британії", є виключно академічного характеру; однак [illegible]

[illegible] дуючим краям смугу до імперіялістичної експанзії, через те упорядкувались там політичні відносини і [illegible] на них будувати сталу рівновагу потуг, [illegible] багатьох інших держав.

б) Український нарід, [illegible] В першій мірі би дбає (декому може й занадто) про внутрішний суспільний зміст, а щойно потім про зовнішню експанзію; вшир він розвивається лише настільки, наскільки може упорядкувати те, що захопив, і пим як слід покористуватися. Маючи перед собою великі при-каспійські простори — він ніколи не матиме агресивних плянів у відношенні до Близького Сходу чи Індії.

в) Український нарід, який ледви кілька віків тому втратив свою державність через наїзди азійських племен — не тільки що не буде ніколи ослаблювати британського па[illegible] сятки міліонів консументів, [illegible] за свої харчі і сирівці [illegible] Зеландія, ані навіть Полудн[illegible] Америка [illegible]

їздів на Україну. Тому спокій і порядок в Азії, якого сторожем є британська імперія, є для Українців таксамо потрібний як для Англійців.

Економічні користи.

Дуже корисним чинником для західньої Европи, а для Англії зокрема, може також стати українська держава в економічній площині. Коли [illegible] стини. Всі вони могли також кількакратно помножити свою [illegible] знайшли консумента. [illegible] подібне є і з західньою групою, якої подостатком має Франція, Бельгія й інші.

Але припустім, що західня Европа потребує українських продуктів; то й тоді вона не мусіла би ждати, аж повстане самостійна українська держава, але дістала би їх в тій хвилі через московський Армторг і то по дожидкових [illegible] знаємо, як тяжко Москві знайти ринки збуту для українських продуктів! Це є ще один доказ, що західні краї можуть без українського експорту зовсім добре обходитися, бо в харчі і в сирівці і то [illegible]

попри надто розвинене хліборобство, вони розвинули також свій промисл і зробили себе під оглядом внутрішньої консумції більше або менше самовистарчальними.

В цьому міститься головний дефект нинішнього міжнародного товарообміну, який від кількох літ прибрав форми тяжкої економічної кризи: промислові краї не мають ко[illegible]

Бо щоби бути ефективним консументом в економічному розумінні, треба: а) потребувати даного продукту і б) мати гроші за нього заплатити. Одні заморські краї, як Канада, Австралія, Зеляндія і інші — мають чим платити, тільки не потребують. Зновуж Індія і Китай потребують, але не мають чим платити. Україна могла би вповні задоволити обидві умовини, бо, будучи хліборобським краєм, вона потребувала би західньо-европейських продуктів; зновуж будучи природньо багатим краєм — вона мала би чим [illegible]

сподарського життя, б) з причин поражаючого зубожіння советської публики".

Що „кидання Совєтами на ринок сирівців по цінах надмірно низьких... обідніє домівії" — це „також правда. Але до того треба додати, що це кидання в однаковій мірі обідніє всі інші хліборобські краї і його можна підтягнути під рубрику мо[illegible]

[illegible] рема національні одиниці, в яких основою суспільного [illegible] значується чоловік; і які, вкінці, привернулиб рівновагу між щастям і добробутом одиниці з одного боку, і славою та силою держави з другого.

В такому поділі знов Україна висувається на перше місце. Без нього економічні соки України будуть іти на пропаганду, „комінтерн" і [illegible]

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. П., Кліфтон, Н. Дж. Не робила ніякої [illegible]

В. Будзиновський.

АНГЕЛ І ЧОРТ

(Казка).

(3)

„Увійшовши, злодій, радше щойно кандидат на злодія, остовпів. Дивиться, а тут на середині церкви лежить чорт і спить. Коло сплячого чорта сидить білий ангел і плаче. Плаче ревними сльозами так гірко, що камінь пожалував би його. Хлоп призирається ліпше і бачить, що ангел звязаний і що чорт держить його на мотузку. Хлоп став міркувати собі:

„Погано! Коли чорт має таку силу над ангелом, то що буде зі мною, як я согрішу? Не буду красти!"

„Хлоп впав перед ангелом навколішки і захлипав. Плаче і плаче, так що годі було вимиркувати, хто вміє ліпше, хлоп чи ангел? Плачучи, хлоп промовив:

„Ах ти добрий, любий, ти святий ангеле... Прости мені, прости!"

„Ангел захлипав ще сильніше і відповів:

— „Щож я маю тобі простити, любий чоловіче? Я, котрого Господь Бог так скарав! Та ти не плач так голосно і не розбуди Белзебуба. Прошу тебе! Як він спить, то не смердить так страшно".

— „Ти мабуть мій ангел хранитель і ти сюди прийшов, знаючи, що я іду красти. Ти хотів мене відвести від того гріха.

— „Ай, ні, любий!" жалісно відповів ангел. „Я різдвяний ангел. Сиджу тут за те, що я сам крав!"

„Хлоп широко роззявив рот. Йому в голові не могло поміститися, щоби це була правда... щоб ангел... ясний божий ангел... мусів до чогось такого признатися і щоби за те терпів таку кару. Хлоп спокірнів ще більше. Нахилився до вуха ангела і шепнув:

„Сиди тут тихесенько, щоби чорт не збудився. Я зроблю, що в моїй силі, щоби тебе видобути з того скрутку. Лиш дай мені одно пірячко з твого крила."

„Треба вам знати, — сказала бабуня, — що від Святого Вечора зачинаються „дванадцятки", себто ночі від Різдва до Йордану. Між смертельними людьми ніхто не вигадав би, які то ласки божі спадають на вибраних, щоби возвеличати це Різдво. Тому то хлоп знав, як до тої роботи взятися. Зійшов до потока, котрий ще не замерз був. Всунув у воду святече піря з ангельського крила.

— Ледви піря знайшлося у воді, там зчинилася метушня. То раки збігалися з усіх сторін і своїми кліщами причіплялися до піря. Коли вже при пірю не стало місця, причіплялися рак до рака. Так зачаровані раки пхалися до піря з небесним сяйвом. Бо хоч то [illegible] рята, котрі ввесь вік свій живуть під камінням і в темноті, відколи Господь Бог прогнав нас з раю, то ніяка звірина по нинішній день не зазнала, як то було в раю. А з ангельського пера все ще била ясність втраченого раю...

„Коли раків причепилося досить, хлоп виймив їх обережно з води і боржій побіг до церкви.

„Коби лиш чорт за той час не пробудився!" думав, біжучи.

„Чорт далі спав, хропів, страшно погано смердів. [illegible] такий сморід, що хлоп [illegible] вірив, що поможе йому простий хлоп, коли Бог покинув його.

„Хлоп, не кажучи нічого, поздіймав з ліхтарів усі свічки, які лиш в церкві були. Поломив їх на кусники. Не завеликі, і не замалі. Такі, щоби кожда могла якийсь час світитися. З кишені виймив сірники і, запаливши яку свічку, троха воску накапав на хребет рака і на тім хребті свічку приліпив. Кождий рак був живим, ходячим ліхтарем. Таку свічку на такім ліхтари поставив перед кождим святим образом. Свічки рухалися, ходили. Лячно було на це дивитися, бо в тім рухливім світлі неначе всі старі образи ожили, неначе й ті святі рухалися.

„Найбільшого рака хлоп лишив таки ще в своїй шапці. Підійшов тихцем на вшпиньках до ангела і пропалив мотузок, на якім чорт тримав бідного ангела. Також розтяв посторонок, котрим були звязані крила ангела. Коли ангел вже був цілком вільний, хлоп того найбільшого рака поклав на хвіст чорта і з обома ногами вскочив у камяний резервоар, в якім хрестили діти. Тоді ще так хрестили, що дитину занурювали у свячену воду. У тій воді хлоп чорта вже не боявся. Не боявся, хоч би [illegible] свяченої води чорт [illegible] ким не скочив.

„Спить чорт почув, що його хвіст щось... неначе свербить. В просонню сягнув рукою до хвоста, щоби почухатися, і впхав її просто в кліщі рака. В такі кліщі рака, що зі старости вже позеленів і мохом поріс; рака лютого і злобного, як самий чорт. Можна собі подумати, яке то було пробудження чорта.

„То не був крик. То був рев неначе цілої сотні скажених бугаїв.

Ангел сидів зараз коло нього, тож чорт гадав, що він вирвав йому решту волосків з хвоста, або й вкусив за хвіст. Рушився, щоб ангела вдарити, і тоді побачив світла, що ходять проміж образи. Побачив очи святих, що гнівно позирали на нього. Почув якесь шкрабання, не знаючи, що то раки. Його праворог архангел Михайло глядів на нього сердито. Ясне вістря списи святого було звернене просто в груди чорта.

„З тим божим архистратигом не хочу ще раз зійтися!" погадав чорт.

„Коли рак ще сильніше потис за хвіст, чорт тупнув копитами, випустив страшний сморід і вистрибнув з церкви, полишаючи ангела в церкві.

„З резервоару вистрибнув хлоп. Цілий мокрий був і дзвонив зубами, та тішився. Тішився, що свою душу спас від гріха; тішився, що ангела вихопив з чортівських рук. Найбільше тішило його те, що чортови зробив такого збитка.

„На лиці ангела не видко було радости, він далі сумував. До хлопа промовив:

— „Спасибі тобі за твою поміч. Та я з неї користи не буду мати. Моїм обовязком є заопікуватися ялинками тут і по тім боці Карпат. Нині вже запізно. Люди вже пішли спати. Можна би ще завтра, бо й свято аж завтра. Та коли я нині не був там і дзвонами не заповів себе, то ніхто там і не подумає, що я ще надлечу".

„Хлоп хвилю подумав і каже:

— „Я гадаю, що й [illegible] це якось зробиться. В тім вже моя голова. Ти лети за Карпати до твоїх людей, решту я тут зроблю".

„Ангел відлетів. Хлоп виліз на вежу і став бити у великий дзвін. Дзвонив голосно, святочно, неначеб щойно тепер був Святий Вечір. Ангел летів понад Карпати. Вітер, який робили крила ангела, ніс понад Карпати голосні, чисті, святочні тони дзвона. Цей дзвін і ми зачули і доміркувалися, що наш ангел не покинув нас. Настала радість".

„На памятку того, що тоді сталося, по нинішні часи в Навечеріє Різдва, як [illegible] і слух, добрий [illegible] закарпатського дзвона [illegible] аж у нас.

Кінець.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОСТОН, МАСС.

Участь Українців в американській маніфестації. Ґубернатор казав співати український гимн.

Українська громада в Бостоні ще раз піднесла високо український прапор та славу України. В понеділок, 17. червня, на запрошення загального міського комітету взяли ми участь у маніфестації з нагоди 160-літньої річниці бою американської армії проти анґлійської під Бонкер Гил коло Чарлзтону недалеко Бостону. Ця американська перемога була вирішною для дальшої визвольної війни Америки проти Анґлії. Тому її святкують тут з великою парадою, а тим більше, що населення Бостону має великий відсоток Ірляндців.

Українська громада запрезентувалась гарно, понад сподівання, не зважаючи на це, що деякі українські товариства не взяли участи в маніфестації. Погроза большевиків, що вони розібють параду через Українців, лише помогла до розголосу української справи, бо про це написали газети наперед, а поліція змобілізувала свої сили для нашої охорони. Наша церковна громада явилася в силі 400 людей, а прибули ще члени ОДВУ з Тонтон, Масс., під проводом гром. Оліяра, та панни Ганна й Маринка Петрикові з Менчестер, Н. Г., у прегарних народніх строях. Наші громадяни були повбирані в козацькі вбрання, а дівчата, як маків цвіт, у народних одягах. З Народньої Галі виїхали ми омнібусами в 11. год. рано до Чарлзтон, тут розвинули український та американський прапори, а від стейту дістали ми ще стейтовий прапор. Всі учасники мали малі українські прапори, а напереді старші хлопці несли великий 4-метровий напис по англійськи: „Перед 160 літами Америка боролася за волю, сьогодні Україна бореться за незалежність”. Отся то таблиця стягнула найбільший гнів большевії. З таким приготуванням рушили ми на гору Бонкер Гил, де о. Й. Желехівський посвятив вінець і відправив панахиду перед памятником героя з Бонкер Гил, Павла Прескота. В часі цеї церемонії маса народу облягла українську ґрупу, безліч репортерів брали світлини і тоді промовив по англійськи наш знаний приятель, Едвард Соливен. Він підніс стихійну боротьбу Українців за волю у всіх займанщинах, а найдовше спинився над обговоренням недолі під большевиками. По українськи промовив голова українського комітету, Н. Давискиба, а після того члени молодечого клюбу відтанцювали низку українських танків на загальне признання публики.

В годині 2. зполудня устався похід зпід памятника до головної збірної площі. На чолі йшов ґубернатор, після того рушили 7 дивізій, між ними й українська ґрупа, для якої маршал походу призначив одну банду для грання в часі походу. Українці йшли на початку третьої дивізії, а творили вони такий маєстатичний і мальовничий вид, що нарід, зібраний на хідниках, нашу ґрупу безупинно оплескував. За бандою ступав наш молоденький козачок, Іванко Желехівський, що нам стільки вже розголосу приніс, опісля напис: „Злучені українські товариства”, а дальше згадана вже таблиця, за нею прапори, а по їх боках козацька сторожа, дальше наш комітет і оті дівчатка з Менчестер. Коли переходили попри трибуну, де стояв ґубернатор стейту, Корлі, і мейор міста, Мансфілд, та вся знать Бостону, наш похід затримався, відспівав молитву „Боже великий”, маленький Іванко Желехівський вручив ґубернаторови велику китицю квітів, хор у супроводі банди відспівав американський гимн, але ґубернатор просив, щоб іще відспівати український гимн і сказав, що українська ґрупа є прикрасою паради. Після того похід рушив дальше і розвязався в сусідніх вулицях в годині 5-тій пополудні серед загальної радости й одушевлення. Бостонські ґазети помістили гарні види української бриґади і ще гарніщі описи, а Українці ще довго бавилися в своїй галі і дякували тим, що нам помогли, отже відділови ОДВУ з Тонтон та сестрам Петриковим. Зрештою честь усім, хто причинився до звеличання свята!

Н. Давискиба.

—o—

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ.

Дві вистави.

Заходом „Комітету допомоги Лемківщині” з Ню Йорку відбулися дня 9. червня ц. р. в галі У. Н. Дому при Фліт вул. в Джерзи Сіті, Н. Дж., представлення під назвою „Весілля на Лемківщині” і „Сатана в бочці” під управою предсідника згаданого комітету, гр. С. Пельца.

У весільну драму входили ріжнородні картини, як наприклад кохання, сватання, вінкоплетини, розплетини, благословення, вінчання, і т. і., аж до зачіпчин. То знову переплітаються сміх з плачем і релігійним обрядом. Одним словом, весільна драма була так артистично підготовлена і виконана, що годі як слід все описати, бо це забрало би багато місця в часописі.

Хоч це представлення не було у формі великого розміру, як це хтось може собі представляти, однак треба признати, що мала чи велика штука потребує як вже не першорядних артистів, то бодай добре підготовлених аматорів. І справді воно так вийшло.

Всі аматори (не артисти), що грали ролю у „Весільнім представленню”, від сватання аж до зачіпчення молодої, як мужчини так і жінки чи дівчата, вивязалися зі своїх роль як не можна краще.

Слід зазначити, що дібрані аматори, що відіграли комедію „Сатана в бочці”, вивязалися зі свого завдання дуже похвально, за що публика нагородила їх рясними оплесками.

Милою несподіванкою був виступ молодого, тут родженого гр. М. Дудри, що перед кількома місяцями повернувся зі старого краю, де прожив від малого хлопця. Цей молодий український юнак є широко обзнайомлений з життєвими обставинами українського народу під польсько-кацапським гнетом та Лемківщині. Він своєю короткою, а дуже зрозумілою мовою представив присутнім життєвий образ лемківських Українців. Між іншим сказав таке:

Наші лемківські Українці тепер якнайбільше потребують просвітньої зброї, щоб кріпко могли протиставитися звірським поступам польсько-кацапських ворогів, які без перестанку деморалізують життя українського населення на Лемківщині.

Наші браття в старім краю боряться з ворогами так завзято, що часто й життя віддають за здобуття для нас прав і волі. І ми вут за морем повинні піддержувати їх у боротьбі бодай просвітними книжками, яких їм конечно потрібно.

В додатку візвав бесідник земляків до організування себе в якнайсильніші кадри. Візвав завязувати допомогові комітети, бо тільки зорганізовано зможемо стати в помочі нашим браттям у старім краю в їх змаганнях з ворогами.

Чистий прихід зі згаданого представлення призначено на просвітні цілі на Лемківщині.

Провідник представлення гр. Ст. Пельц подякував присутнім за їхню численну участь. Публика оцінила як слід цю працю, бо оплескувала з великим одушевленням всі точки програми.

Гість.

Гарний голос.

— Моя дочка одідичила по мені цей гарний голос.

— Ах, які ви, пані мусите бути щасливі, що позбулися його!

ВЕЛИКА ОВОЧЕВА КАТАСТРОФА В ІТАЛІЇ.

Менше-більше від десяттьох років переводять Італійці дуже інтенсивно реформу свого овочевого господарства. Притім стараються плекати найвартісніші роди овочів. Тому завели у себе великі плянтації найкращих слив, бросквинь та винограду. Якщо річ у сливах, то спровадили навіть з Японії одну з найкращих сорт, „бурбанк”, що відзначається величезними, подовгастими овочами. Зпочатку все йшло добре й експорт сливок, бросквинь та винограду збільшався з року на рік. Одначе 1933 р. експорт добірних сливок нечайно зменшився. Те саме повторилось і 1934 р. Якаж цього причина?

Виявилося, що в осени 1930 р. вибухла між сливами „бурбанк” на одній з плянтацій у горішній Романї дивна зараза. Вона поширювалася дуже швидко, так, що інститут для досліду ростинних хоріб у Больонї не зміг іще устійнити спричинника зарази, а вже всі сливові плянтації Романї були знищені. Врешті після довших студій виявилося, що спричинником нової епідемії слив „бурбанк” є той самий гриб, що викликує епідемію вязів (берестів). І саме в Романї було давніше дуже багато берестів, які вигинули зовсім внаслідок цього дивного галапаса. Отже розуміється, що в Романї було повно розроднів цього гриба. Вони прямо обсіли ймовірно найслабшу сорту слив, себто японську „бурбанк”, і викликали її цілковите знищення. Досі не вдалося знайти ліку на цю страшну заразу.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 225 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $25, котрі стали мені великою поміччю у моїм положенню. Бажаю найкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Ілько Кондеревич.

МОЛОДЬ У ТРЕТІЙ НІМЕЧЧИНІ.

(ВУНІ) Державний провідник молоді у націонал-соціялістичній Німеччині, Бальдур фон Шірах, недавно виступив перед дипльоматичними представниками й закордонною пресою у Берліні з промовою, в якій ясно та звязко висловив свої погляди на перспективи розвитку організацій ґітлерівської молоді та схарактеризував дотеперішні висліди нової системи виховання. Особливо цікавим і новим було його спостереження, що виключно національний характер організацій ґітлерівської молоді на ділі зовсім не перешкаджає мирному співжиттю її з молоддю інших націй. Так уже другий рік практикуються з найліпшими вислідами табори німецьких хлопців в Анґлії і навпаки, анґлійських бойскавтів у Німеччині. Як наслідок являється взаємне пізнання і пошана доросту обидвох націй при різко зазначених національних ріжницях характеру обидвох організацій. Бальдур фон Шірах є взагалі тої думки, що виховання молоді мусить у кожної нації провадитись у питомих тільки їй національних формах. Бойскавтінґ є ідеальною відповіддю на потреби й вимоги доцільного виховання молоді анґлійської, Баліля — італійської, Ґітлерюґенд — німецької.

У методах виховання виказують ґітлерівські орґанізації молоді ті самі риси, що й анальоґічні установи інших країн, себто в першу чергу перевагу фізичного плекання тіла та розвиток чинників волевих і формацію характеру; натомісць елементи теоретично-освітні та збогачення інтелекту відступають на задній плян. Трома основними складовими частинами, коло яких скупчується ціле життя хлопця, є „домівка, табор і подорож”. Власну домівку („гайм”) мусить мати кожна орґанізаційна одиниця — „камерадшафт”; ця домівка грає ролю своєрідного клюбу, себто місця, де хлопець може знайти відпочинок після праці або школи. Цікавим наслідком масового розповсюднення цих „гаймів” було статистично стверджене зменшення спотребування альколю молоддю: „гайм” відтягає хлопців від коршми. Літні табори набули досі небувалого розповсюднення: минулого літа коло міліона молоді провело не менше трох тижнів під брезентовими наметами; цього року це число досягне мабуть 3 міліони, але остаточним завданням проводу німецької молоді є уможливити кожному молодому Німцеви провести кілька разів літо у таких таборах. Про зразкове орґанізування туристичного руху нема що й згадувати: всякі тарифні знижки та одиноке в світі уладження сітки „Юґендгерберґів”, дешевих ночівок, що послужили зразком для цілої Европи, дають можливість з мінімальними засобами відбувати мандрівки по цілій Німеччині.

З огляду на величезний зріст ґітлерівської молоді зростає і запотребування на провідників. Під цю пору по всіх хлопячих і дівочих орґанізаціях Німеччини є чинними кругло 110,000 провідників і провідниць, а 65 спеціяльних шкіл підготовляють у часі літніх ферій дальші кадри провідництва, бо зокрема останніми часами вимоги до знання і спосібностей провідників дуже побільшені. Як інтересне явище варто відзначити, що 70% провідників молоді походять з найбідніших верств населення, в першу чергу з робітництва; це яскравий доказ падання значіння марксизму якраз серед його найгарячіших заступників.

Поза межами ґітлерівської молоді залишилась тепер лише католицька юнацька орґанізація. Проте Бальдур фон Шірах виразно висловлюється за те, щоб, толеруючи всякі конфесійні переконання, передати все виховання молоді в руки держави для виплекання правдиво німецького світогляду в рамках „камердшафту”. Засобами до цього являються предоставлення молоді якнайдалі йдучої самочинности, ціллю: не замкнутість у своїм „я”, але гордість на загальне „ми”, витворення одноманітного вихованої ґенерації, що має в будучнині провадити німецькою державою, побудованою в протилежність давнім політичним теоріям на творчій співпраці і взаємопошані всіх кляс. В домівках по таборах молодь усіх кляс звикає до взаємного співжиття й переймається ідеєю батьківщини як загальної найвищої понадклясової цінности.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

NEARLY 10,000 WERE IN LINE.

Perfect Weather for the Imposing Spectacle.

Thousands of marchers in fine military array with flags fluttering in the breeze passed through the residential sections of Charlestown this afternoon in one of the most imposing and colorful military and civic parades ever held in commemoration of the anniversary of the Battle of Bunker Hill.

Review by Governor and Mayor.

The chief marshal and his staff proceeded from the corner of Elm and Bunker Hill sts., up Bunker Hill st., Rutherford av., Mishawum, Main, Union, Washington and Harvard sts., City sq., Chelsea st., Bunker Hill, Decatur, Medford, Tufts, Bunker Hill. . .

Ukrainian Exercises.

The United Ukrainian Societies of Boston marched to Bunker Hill Monument with Ukrainian and American flags, placed a wreath at the base of Col. William Prescott's statue. This was blessed by Rev. Joseph Zelekhivsky of the Arlington Street Greek Orthodox Church, who led his people in singing Ukrainian hymns.

Ukrainian folk dances were given on the grounds near the monument, and the minister's son, Ivan Zelekhivsky, did solo dances. All were dressed in native costume and the girls wore a wreath of flowers on their heads.

Ukrainian Group.

Attired in old native peasant costumes, in most cases handsomely and elaborately hand embroidered, the United Ukrainian Societies of Boston marched, bearing a sign, "160 Years Ago America Fought for Freedom. Ukraine Fights for Liberty Today".

When the group came to the reviewing stand on High st., it stopped and faced the reviewing party. At the request of Gov. Curley, the members sang one of their native songs, the Ukrainian national anthem, following with "The Star Spangled Banner."

(Boston Globe, June 14, 1935).

БЮРО РОЗСИЛКИ КНИЖОК ПРИ УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ІНСТИТУТІ В БЕРЛІНІ.

Від червня 1930 р. існує при Українськім Науковім Інституті в Берліні „Бюро розсилки книжок". Розпочало воно свою діяльність після того, коли виявилося, що в ріжних чужинецьких бібліотеках української літератури або зовсім нема, або що вона представляється там мізерно, бо неповно та несистематично. Через те ті всі чужинці, що цікавились українською справою, не мали доступу до одинокого авторитетного джерела, що подавалоб вірні відомости про наш нарід, нашу історію, наші культурні та наукові досягнення, про наше теперішнє положення та що головне — про нашу незломну волю до самостійного життя. Навіть найбільші наші приятелі з чужих народів не могли виробити собі на ці всі справи відповідного образу, бо для них було найголовніше джерело інформації про Україну, українська книжка, майже недоступне.

Це все представлятиметься для нас ще прикріше, коли зважимо, що відділи літератури наших ворогів усюди зорганізовані якнайкраще та що чужинці, не маючи змоги діставати відомостей про Україну з українських джерел, мусять там шукати цих інформацій.

Українці робили донедавна небагато, щоб усунути цю аномалію, бо тільки „Наукове Товариство імени Шевченка" засоблювало систематично чужинецькі бібліотеки українським друкованим словом.

Тимчасом українська проблема ставала щораз то актуальніша, заінтересування Україною постійно поширювалось і кріпшало.

Взявши це все під увагу, дирекція Українського Наукового Інституту в Берліні зорганізувала при цьомуж Інституті Бюро розсилки книжок. Його ціль — це творення українських відділів при всіх значніших бібліотеках Німеччини, а в дальшу чергу Франції, Анґлії, Італії і т. п. Очевидно, що найбільше уваги присвячуємо тим установам, що особливо займаються східньо-европейським питанням.

За час пятьлітньої діяльности навязало наше Бюро звязки та стояло ввесь час у живих зносинах з 81 науково-культурними установами ріжних країв і народів. З того числа припадае 33 установи на Німеччину, 7 на Чехословаччину, 6 на Галичину (5 українських, 1 польська), 5 на Францію, по 4 на Польщу й Анґлію, по 3 на Австрію, Данціґ і Злучені Держави Америки, по дві на УСРР і Італію, по 1 на Голяндію, Бельґію, Фінляндію, Литву, Мадярщину, Канаду, Палестину, Швайцарію й Китай. За пять літ вислало Бюро 176 ріжних листів і комунікатів, одержало 219 писем від ріжних установ і приватних осіб. Дотепер розіслано нижче вичисленим установам і багатьом приватним особам кругло 13,000 книжок, на складі є їх 10,287 у 112 ріжних назвах. Розсилку такої поважної скількости книжок уможливило те, що багато українських авторів, деякі видавництва, книгарні та приватні особи переслали для Інституту на цю ціль більшу або меншу скількість українських книжок. Крім цього Інститут постарався перебрати за грошевою винагородою багато книжок з усяких маґазинів, що лишилися після ліквідації еміґрантських видавництв. Вкінці до числа висланих книжок і тих, що ще є на складі, треба врахувати власні видання Інституту про Україну в німецькій мові. Всі грошеві кошти, що повставали при пересилці книжок до Бюра й при їх висилці з Бюра, покривав сам Інститут. Бюро працювало ввесь час під проводом директора Інституту, проф. д-ра І. Мірчука, технічну роботу виконували стипендисти Інституту. Бюро старалось теж про те, щоб доставляти інформаційні матеріяли про Україну визначним особам наукового та політичного світу, при чому найбільше уваги присвячувано, очевидно, німецьким діячам.

Не можемо не згадати, що в міру можливости Бюро старалось піти назустріч важливій і відповідальній діяльности наших культурних і просвітніх орґанізацій. Доцінюючи значіння їх діяльности, переслало їм Бюро більшу скількість книжок, щоб їх поширити між найбільше загрожені й відсталі під культурно-національним оглядом українські території. І так вислано на цю ціль кількасот книжок львівській „Просвіті", закарпатській „Просвіті", львівському товариству „Сільський Господар", багатьом українським орґанізаціям на еміґрації і т. п.

Нам приємно ствердити, що для нашої праці виявили чужинці належне зрозуміння та признання. У нас цілий ряд листів та писем ріжних чужинецьких установ і поодиноких людей, що для нас є найкращим доказом, що ми піднялись справді корисної та незвичайно потрібної для української справи діяльности.

Не маючи змоги навести тут усіх писем, що їх ми дістали, подаємо для ілюстрації лиш кілька уривків. „Згадуючи про мій побут в Україні, братиму до рук цю книжку, що її Ви мені переслали, з особливим заінтересуванням" — пише один впливовий і визначний німецький достойник, що вже довший час займає незвичайно важне становище в німецькому політичному життю. „Ми просимо й набудуче помятати на наш Інститут як на установу, що живо цікавиться українською літературою" — читаємо між іншим в одному письмі Німецького Інституту для студій закордону в міністерстві. „Зміст Вашої книжки незвичайно мене зацікавив" — пише один німецький консуль з Австрії. „У нашій бібліотеці маємо мало українських книжок і тому Ваша ласкава посилка має для нас велике значіння і ми її дуже радо приймаємо" — це уривок з листа від університетської бібліотеки в Лондоні і б. п.

„Дякую Вам дуже за ласкаву посилку багатьох українських книжок. Цю посилку Вашого Інституту вважаємо за шляхотний і цінний дарунок для нас. Після одержання Ваших книжок стала тепер українська секція в нашій бібліотеці одною з найкраще вивінуваних і т. д. — це уривок з листа директора славянського семинаря в Лондоні.

В листі від професора Шміда, директора славянського семинаря університету в Ґраці, читаємо: За ласкаву посилку українських книжок складаю Українському Науковому Інститутови найсердечнішу подяку. У нашому семинарі було вже й дотепер багато українських книжок. Тепер же, після одержання Вашої посилки, ті, що студіюють у бібліотеці нашого семинаря, будуть мати ще більшу можливість як досі займатися питаннями, що відносяться до духового та культурного життя українського народу. Кожний матиме змогу покористуватися найкращими джерелами, щоб виробити собі ясний погляд на одну з найважніших областей славянської науки...

Були випадки, що чужинецькі установи, довідавшись про нашу діяльність, самі зверталась до нас з просьбою ввійти з ними в звязки обміну книжок.

Роблячи оце підсумки нашої пятьлітньої діяльности та повідомляючи про це наше громадянство, ми й відкликаємося до нашого громадянства за помічю в цій справі, щоб ми й на будуче могли успішно працювати для нашої Великої Справи. До цього потрібно, щоб українські видавництва та автори призначували постійно відповідну скількість книжок на цілі розсилки за посередництвом нашого Бюра. Йде тут не лише про твори з ділянки українознавства, але теж і про красне письменство, мемуаристику й т. п. Помогти нам багато у цій справі може українська преса, що спопуляризувалаб наше діло та в той спосіб повідомилаб про це найширші кола нашого громадянства й може зацікавилаб цею справою неодного з тих, що до них ми не маємо доступу та які про нашу діяльність нічого не знають. Помогти нам можуть і приватні особи, що помоглиб нам увійти в звязки з установами тих країв, що дотепер ще не входили в обсяг діяльности та що поручилиб нашу установу в відповідних чужинецьких колах. Адреса нашого Бюра є:

Buecheraustauschstelle am Ukrainischen Wissenschaftlichen Institut.
Berlin C2, Breitestr. 36, Aufg. 5.

На цю адресу просимо звертатись у всіх справах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВИЛКС-БЕРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відділу відбудуться в неділю, 30. червня 1935 зараз по Сл. Божій, у парохіяльній гали. Кождий член обовязково має прибути на збори, бо маємо важні справи до полагодження. На зборах буде знята фотографія братства, яка буде поміщена в ювилейній книжці У. Н. Союза. — П. Маліборський, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

Подаємо дальші висліди праці відділів О. Д. В. У. і громад над придбанням 40-тисячного фонду для О. У. Н.

Перт Амбой, Н. Дж. — Збирав Іван Щуцький. Зложили по $1: І. Щуцький, П. Щуцький, П. Гаврилів, С. Дембіцький, М. Фенчинський, О. Білецький, І. Горбусь; по 50 ц.: Катерина Білецька, І. Березовський,; по 25 ц.: Т. Пашула, І. Петринка, В. Попаца, І. Лабуза, А. Мізерний, Т. Василишин, М. Чабрак, В. Яречевський, І. Попаца, Г. Дячишин, П. Маник. — Разом $10.75.

Гартфорд, Конн. — Червоний Хрест, від. ч. 5. Із нагоди річниці Червоного Хреста жертвували: по $3: Жуковська; по $2: Дячишин; по $1: А. Йордан, Марія Смик, Варвара Гвецак, Стефа Кундис, Гр. Секура, П. Ґроґоза, Д. Гриньчук, Юлія Локоть, Сабан, І. Гнатюк, Т. Ткачук, К. Боднар, П. Предзімірський, Скоробогатий, Марія Данилів, Савяки, П. Смук, В. Оґдякевич, Л. Сидорак, К. Яросевич, Марія Вовк; по 50 ц.: Г. Михаліцький, Анна Данилів, Хлеси, Ева Лата, Марія Бойко, С. Мотиль, П. Косар, Апанович, П. Курко, М. Саламаха, М. Гнатюк, Віяневич, П. Кармазин; по 25 ц.: Анна Бойчук, П. Данилів, Низна, Горнат, Маґера, П. Солецька, М. Лата, А. Дзяд, М. Яросевич; по 45 ц.: М. Богатчук; Ю. Ткачук 35 ц.; Волевич 10 ц.; Дж. Дерлиця 5 ц. Разом $35. 21.

З писанки на Б. Ф. жертвували по $1: Марія Папа, Анна Кузій, Ева Байда, Марія Бойко, Г. Антонюк, Маланя Чикало; по 50 ц.: М. Повшук, І. Демчук, Наталка Борій, Ф. Шаркевич, П. Мей; по 25 ц.: С. Кавя, О. Воробчук. Разом $9.

В часі свяченого зібрано $7.28.

З представлення прийшло $19.21.

З каси додано ще 80 ц., отже разом переслано $71.50.

Ню Гейвен, Конн. — Червоний Хрест ч. 19. Дня 16-го лютого влаштовано забаву, яка принесла $32.82 доходу. Дня 27-го березня ц. р. улаштовано концерт. Доходу було $48.65. Разом переслано $81.47.

Гартфорд, Конн. — Відділ О. Д. В. У. ч. 5. На лісту ч. 354 жертвували: М. Павшук $5; В. Крупа $1. З пушок Анна Данилюк назбирала $1.01, М. Курдина 81 ц., членська вкладка $2. Разом $9.82.

Вілінґ, В. Вір. — Відділ О. Д. В. У. ч. 33. Члени відділу жертвували: по $5: В. Когут, М. Петрик, Г. Саґан; по $2: П. Кабала; по $1: М. Медвідь, Д. Щербатий. Разом $19. Відділ доложив з каси $15, отже разом переслав $34.

Ню Йорк, Н. Й. — Відділ О. Д. В. У. ч. 11. Із збірок в часі Великодня $300.

Шікаґо, Ілл. — Відділ О. Д. В. У. ч. 47. Із збірок в часі Великодня $16.50.

Гемпстед, Л. Ай.—Відділ О. Д. В. У. ч. 35. В часі Великодних Свят збірка під церквою $7, а в часі гостини підчас свят зібрано $5. Разом вислано $12.

Гемстед, Л.Ай. — Відділ О. Д. В. У. ч. 38. В часі Великодних Свят зібрано під церквою $11.87, а Петро Максимків зібрав до пушки $3.15. Разом $15.02.

Ню Йорк, Н. Й. — Червоний Хрест, відділ ч. 30. З нагоди Великодня переслано $52.

Менчестер, Н. Г. — Відділ О. Д. В. У. ч. 42. З пушок $13.-42.

Йонґставн, О. — Відділ О. Д. В. У. ч. 61. М. У. Н. Із представлення „Білас і Данилишин" $10.

Ню Йорк, Н. Й. — Відділ О. Д. В. У. ч. 10. З нагоди Великодних свят зібрано під церквою в Джерзи Сіти $15.11, в Нюарку під гр.-кат. церквою $15.35 а під православною $7.11. Разом $37.57.

Менвіл, Р. Ай. — Відділ О. Д. В. У. ч. 53. М. У. Н. З дрібних жертв 65 ц.

Ню Йорк, Н. Й. — Сестрицтво при українській православній церкві зложило писанку в сумі $10.37.

Ембрідж, Па. — Відділ О. Д. В. У. ч. 36. Анастасія Галабан із деклярованої суми вислала $15.50.

Ню Йорк, Н. Й. — Пані Бучко $5.

Йонґставн, О. — Стефан Мілян $5.

Елизабет, Н. Дж. — Іван Клок $1.

Елмайра, Н. Й. — Григорій Левуш $2.

Пітсбурґ, Па. — Пані Малевич з пушки $1.30.

Ню Йорк, Н. Й. — Пані Гладун з пушки $1.28.

Тонтон, Масс. — Відділ О. Д. В. У. ч. 40. з пікніку $17.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА:
Я. Гутак, фін. секр.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

На народні цілі.

Дохід з Дня Матері, який улаштовано заходом Союза Українок 12. травня, виносив $12, і ту квоту призначено по половині для матерей Біласа й Данилишина. На Зелені Свята переведено збірку на інвалідів в укр. кат. церкві, і та збірка принесла $6. Разом вислано через Обєднання $18.

о. Іван Захарко.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ.

На інвалідів.

Місцеве тов. ім. Тараса Шевченка, відділ 349 У. Н. Союза, і братство св. О. Николая, відділ 344 У. Н. Союза з Бавнд Брук, Н. Дж., фотоґрафувались 9. червня, щоб мати фотоґрафії для Ювилейної Пропамятної Книги У. Н. Союза. По знимці обидва відділи справили весняну забаву, а при тій нагоді гром. Олекса Явдошак промовив до зібраних у справі помочі героям та інвалідам української армії. Опсісля предсідник 349 відділу, Ілько Шиґера, і секретар 344 відділу, Григорій Ґеба, занялися збіркою, яка принесла $5.20. Ті гроші вислано через Обєднання на інвалідів.

Н. Лісний, секр. 349 від. У. Н. Союза.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (53)

Наполохані велитенським львом, Вест та Орман побігли крутою стежиною, кидаючи раз-у-раз стривожені погляди позад себе. „Но, він принаймні біжить у тій самій віддалі за нами", потішався Орман. Тоді Вест засміявся з острахом: „Думаю, що він знає, що він нас уже має в своїй силі і тому грається з нами, як кіт з мишею".

Незабаром стежина завела до малого отвертого місця, де було мало корчів, а дерева росли подальше одно від одного. Вони ввігналися лише на малу віддаль в цю прогалину, коли звір, що біг за їх слідами, виминав уже останній закрут на стежині і скакав постійно вперед.

Лев пристанув на хвилину при отворі прогалини, вимахуючи своїм хвостом та вимітуючи із своєї пащі піну. Із спущеною головою він слідкував за рухами обох людей, споглядаючи страшно своїми грізними зеленкуватими очима. Тоді він присів для скоку. „Мусимо стріляти, Бил!" — кликнув Вест.

Директор вистрілив перший, а його куля заторкнула голову льва. Вест вистрілив і хибив. Тоді прийшла черга на льва! Порожна гільза застрягла в крісі Веста. Орман стрілив іще раз, але без успіху. Заки він зібрався вистрілити втрете, великий звір піднявся, щоб його вхопити!